

Circuits and Signal Processing

ET2405-d2

5e college

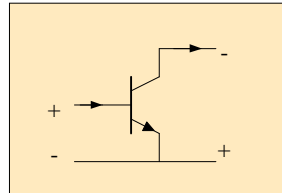
Arie van Staveren en Wouter A. Serdijn

Leerdoelen

Na afloop van dit college kan je:

- uitleggen waarom de CE en CS trap en hun diff. uitvoering de basisbouwblokken zijn voor nullorsynthese;
- de kettingmatrix bepalen van een samenstelling van basisbouwblokken;
- een nullorimplementatie maken met CE en CS trappen en hun diff. Variant;
- het ruisgedrag van een cascade van tweepoorten bepalen.

CE, CS als nullor

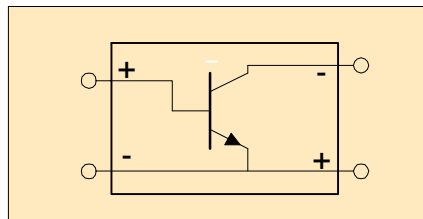

Signaalschema (verondersteld een correcte, niet weergegeven, instelling)

CE trap : 3 terminals

➔ Beperking voor ontwerp

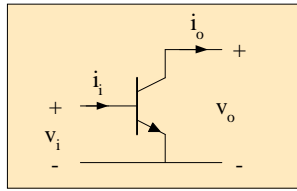
1-traps invulling nullor

Bepaling relatieve polariteit terminals

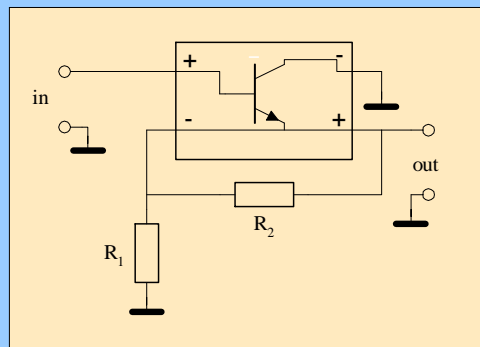
CE trap:

- B ➔ C inversie
- B ➔ E geen-inversie

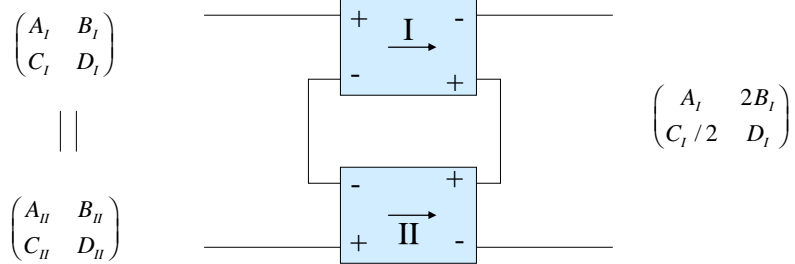
Kettingmatrix:

$$\begin{pmatrix} -\frac{V_T}{V_A} & -\frac{V_T}{I_C} \\ -I_C & -1 \\ \beta_F V_A & \beta_F \end{pmatrix}$$

Is dit een correcte invulling?

Combineren van CE, CS trappen

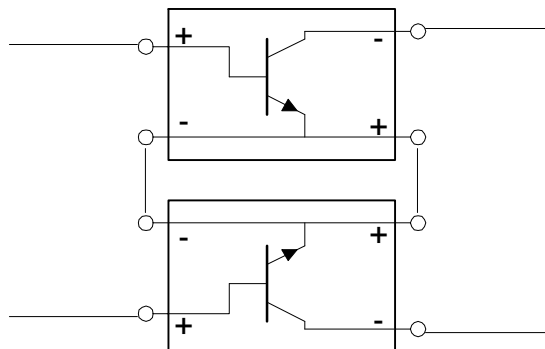

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

7

Differential pair / Verschilpaar

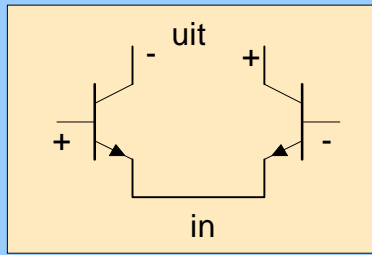

Twee anti-serie geschakelde CE trappen: **4 terminals**

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

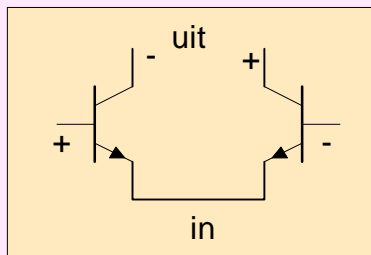
ET2405-d2 / 5^e college

8

$$\begin{pmatrix} -\frac{V_T}{V_A} & \frac{2V_T}{I_C} \\ -I_C & -1 \\ \frac{2\beta_F V_A}{\beta_F} & \beta_F \end{pmatrix}$$

Hoe is gedrag identiek te krijgen aan gedrag van CE trap?

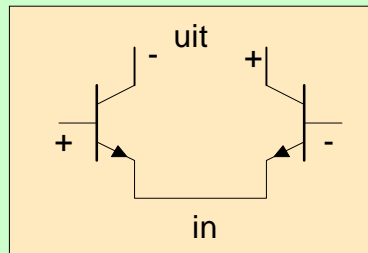

$$\begin{pmatrix} -\frac{V_T}{V_A} & \frac{2V_T}{I_C} \\ -I_C & -1 \\ \frac{2\beta_F V_A}{\beta_F} & \beta_F \end{pmatrix}$$

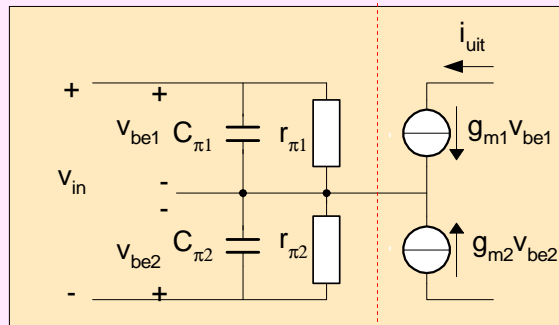
Verdubbel de instelstromen:

$$\begin{pmatrix} -\frac{V_T}{V_A} & \frac{2V_T}{2I_C} \\ -2I_C & -1 \\ \frac{2\beta_F V_A}{\beta_F} & \beta_F \end{pmatrix}$$

Klein-sigitaal gedrag

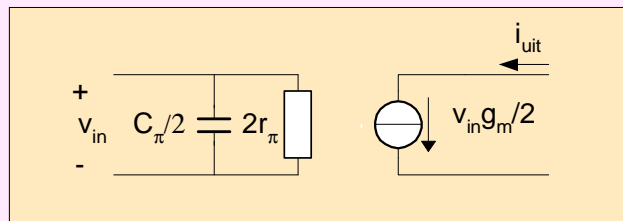
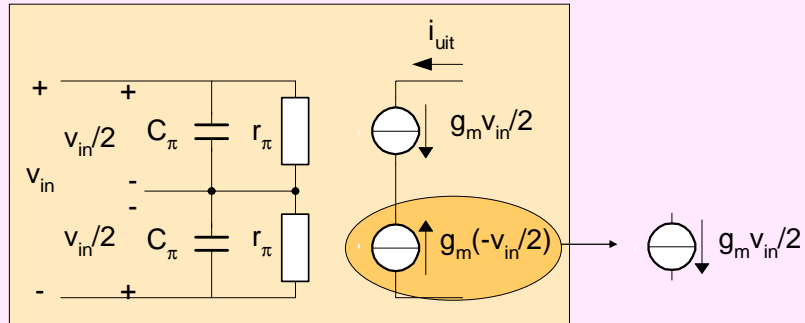
Bepaal kleinsignalschema van de differential pair uitgaande van de CE trap
(Beide transistoren zijn gelijk)

Snede $\Rightarrow i=0$

$$g_{m1}v_{be1} = -g_{m2}v_{be2} \Rightarrow v_{be1} = -v_{be2}$$

$$\text{Gelijke instelling : } I_{C1} = I_{C2} \Rightarrow \begin{cases} g_{m1} = g_{m2} = g_m \\ C_{\pi1} = C_{\pi2} = C_{\pi} \\ r_{\pi1} = r_{\pi2} = r_{\pi} \end{cases}$$

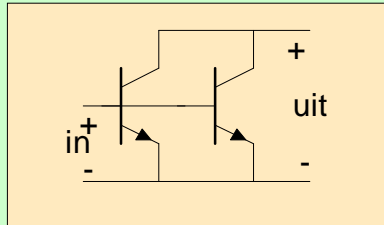

$$p = \frac{-1}{2\pi \cdot 2r_\pi \frac{C_\pi}{2}} = \frac{-1}{2\pi r_\pi C_\pi} \Rightarrow \text{= pool CE trap}$$

$$g_{m\text{-differential-pair}} = \frac{g_{m\text{-CE-trap}}}{2} \Rightarrow g_m \text{ gehalveerd}$$

Hoe de g_m weer te verdubbelen?

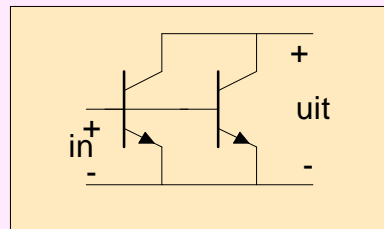
Parallelschakeling (I)

Bereken wat de kettingmatrix wordt van deze combinatie

Wanneer de kettingmatrix van de CE trap is: $\begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix}$

$$\begin{pmatrix} v_i \\ i_i \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix} \begin{pmatrix} v_o \\ i_o \end{pmatrix}$$

Voor zelfde v_{in} dubbele i_{uit}

„ v_{in} zelfde v_{uit}

„ i_{in} zelfde i_{uit}

„ i_{in} halve v_{uit}

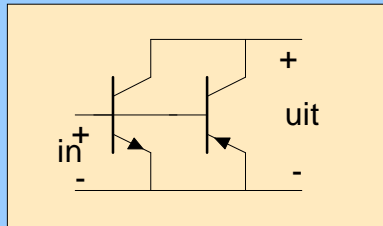
$$\begin{pmatrix} A & B/2 \\ 2C & D \end{pmatrix}$$

Schaling van transistoren

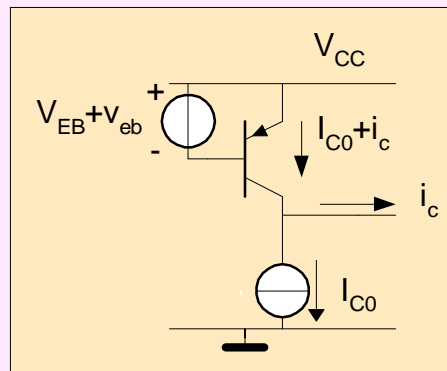
Parallelschakeling (II)

PNP parallel NPN

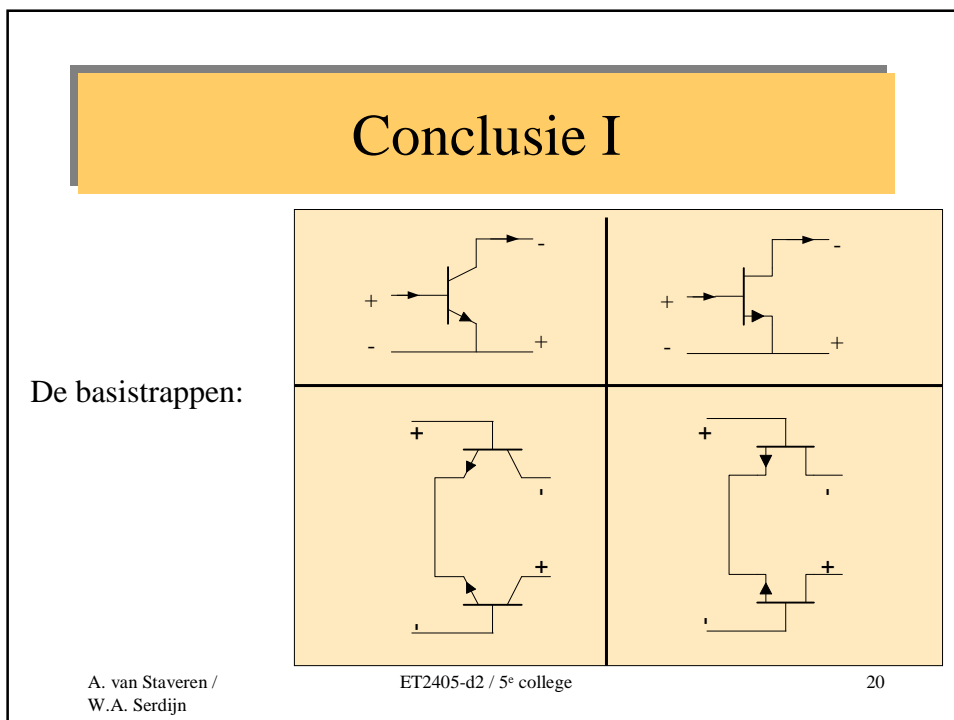
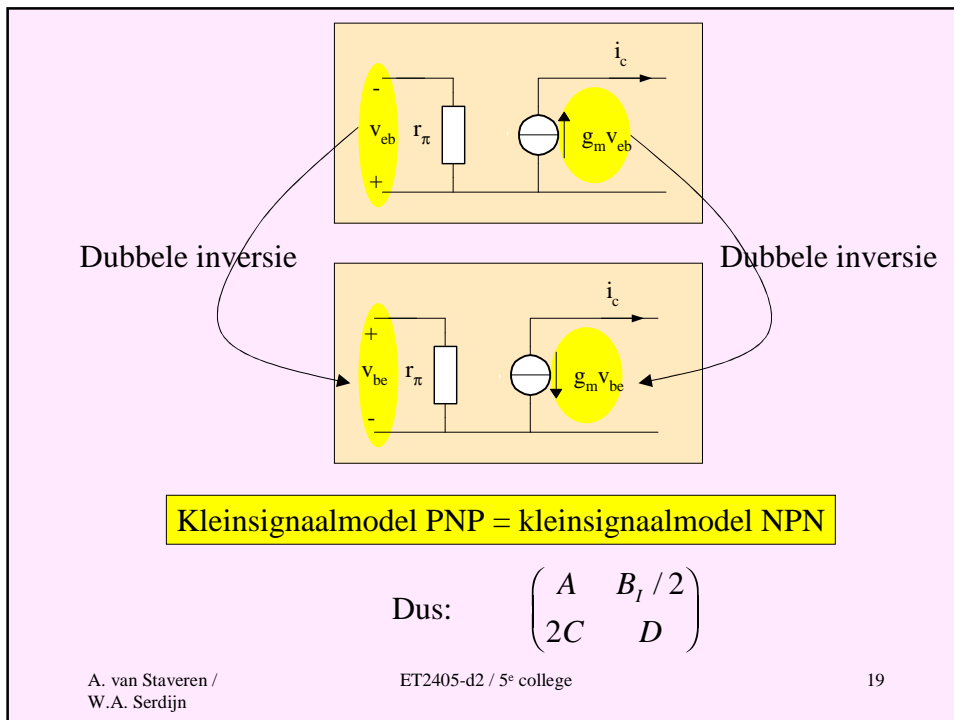

Let op!
Signaalschema

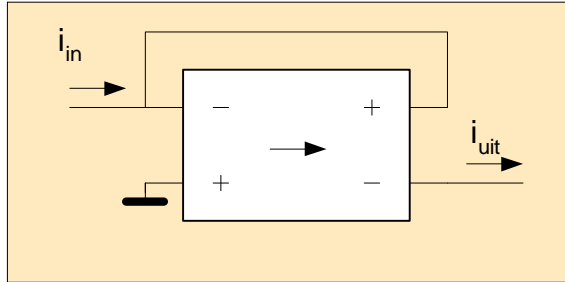
Wat is de kettingmatrix van deze combinatie als: $\begin{pmatrix} A_N & B_N \\ C_N & D_N \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A_P & B_P \\ C_P & D_P \end{pmatrix}$

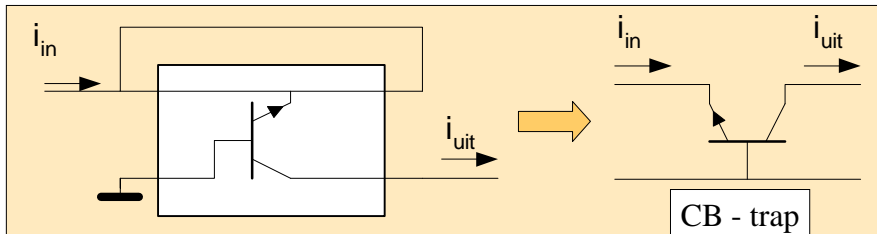
$$I_C = I_S \exp\left(\frac{qV_{EB}}{kT}\right) \Rightarrow \left. \frac{dI_C}{dV_{EB}} \right|_{I_{C0}} \Rightarrow i_c = g_m v_{eb} \quad \left(g_m = \frac{qI_{C0}}{kT} \right)$$

Stroomvolger

Eéntraps invulling

$$\begin{pmatrix} -\frac{V_T}{V_A} & -\frac{V_T}{I_C} \\ -I_C & -1 \\ \beta_F V_A & \beta_F \end{pmatrix} \text{ CE trap}$$

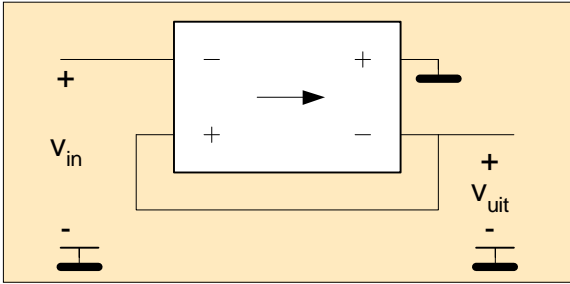
Lokale tegenkoppeling

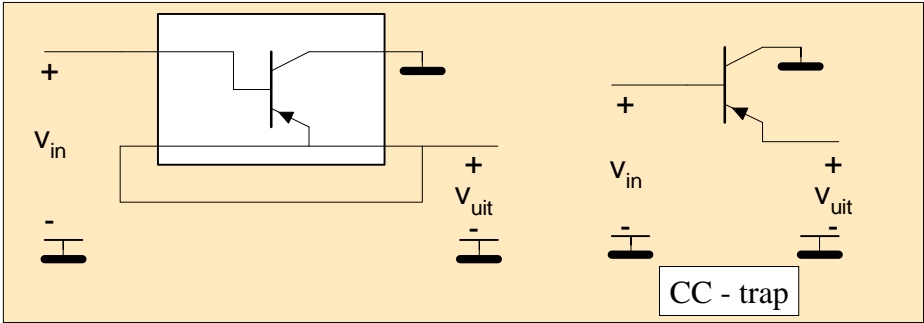
$$\begin{pmatrix} \frac{V_T}{V_A} & \frac{V_T}{I_C} \\ I_C & 1 \\ \beta_F V_A & \end{pmatrix}$$

Gebruik CB trap alleen
wanneer een stroomvolger
nodig is
b.v. voor buffering

Spanningsvolger

Eéntraps invulling

$$\begin{pmatrix} -\frac{V_T}{V_A} & -\frac{V_T}{V_A} \\ -I_C & -1 \\ \frac{\beta_F V_A}{\beta_F} & \beta_F \end{pmatrix} \text{ CE trap}$$

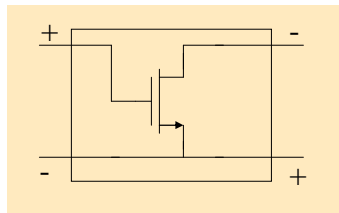

$$\begin{pmatrix} 1 & \frac{V_T}{I_C} \\ \frac{I_C}{\beta_F V_A} & \beta_f \end{pmatrix}$$

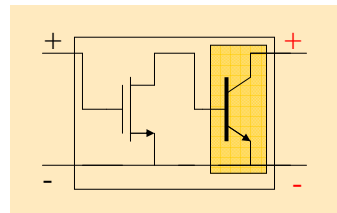
Gebruik CC trap alleen
wanneer een spannings-
volger nodig is
b.v. voor buffering

Meerdere trappen

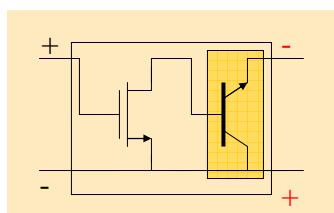
(Uitgangspunt)

1-trap

2-traps, verkeerde polariteit!

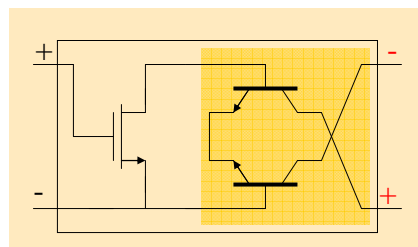
2-traps met CC-stage?

- Polariteit o.k.
- Maar .....

CC-trap $A=1$:

- Uitgangsspanning ook aan de uitgang van de voorgaande trap → extra vervorming

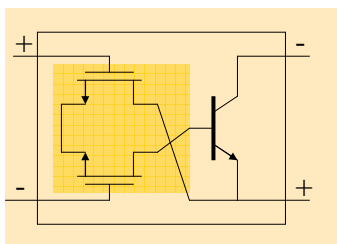
Gebruik een differential pair !

2-traps

- polariteit : o.k.
- Ketting parameters : o.k.

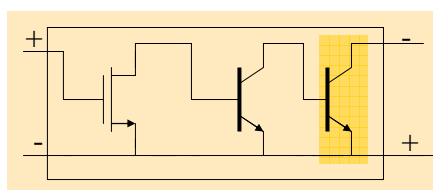
Maar ook .....

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

29

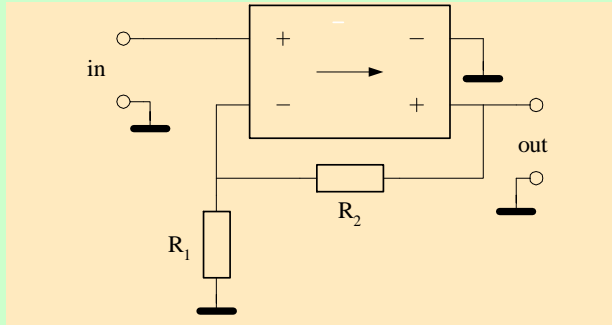
3-traps

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

30

Oefening

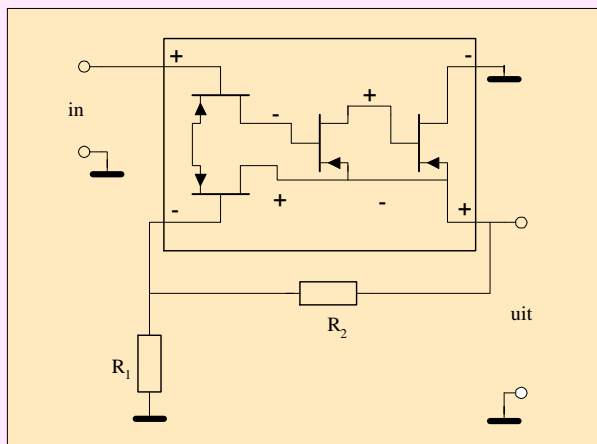

Geef een 3-traps invulling van de nullor, gebruik JFETS

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

31

4-terminal nullor invulling nodig
 → minstens 1 trap een 4-terminal trap

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

32

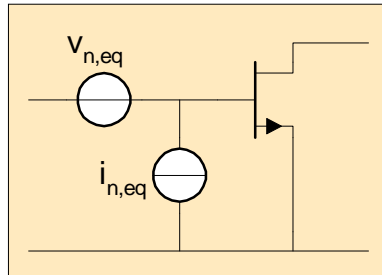
Ruis in actieve elementen

Elk actief element heeft ruis:

- shot noise (hagelruis)
- thermische ruis

Modelleer met 2 ruisbronnen:

- $-V_{n,eq}$
- $-i_{n,eq}$

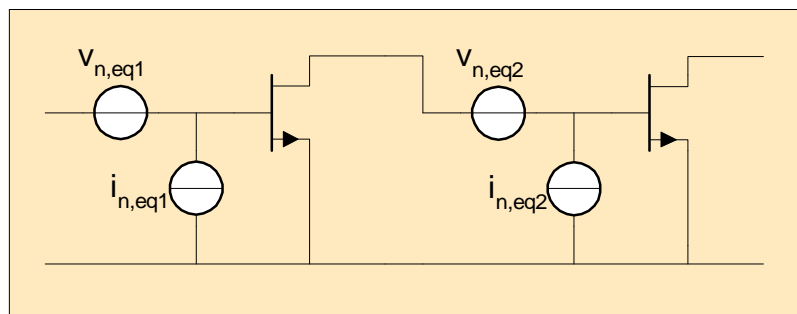

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

33

Cascade van trappen

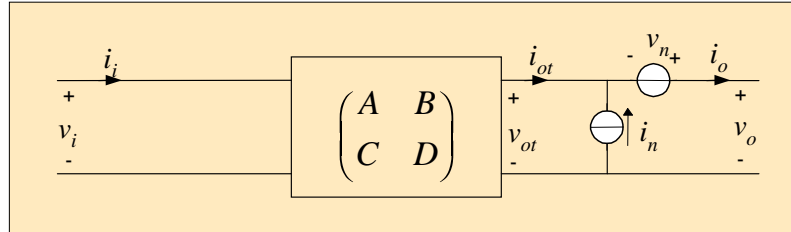
Wat is het effect van de ruis van de tweede trap?

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

34

Tweepoort-transformatie

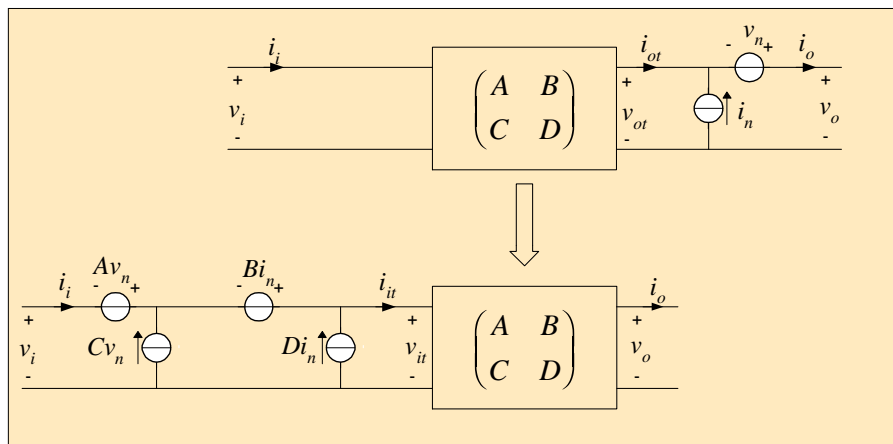
$$\begin{pmatrix} v_i \\ i_i \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix} \begin{pmatrix} v_{ot} \\ i_{ot} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix} \begin{pmatrix} v_o - v_n \\ i_o - i_n \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} v_i + Av_n + Bi_n \\ i_i + Cv_n + Di_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix} \begin{pmatrix} v_o \\ i_o \end{pmatrix}$$

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

35

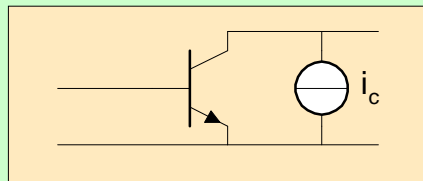

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

36

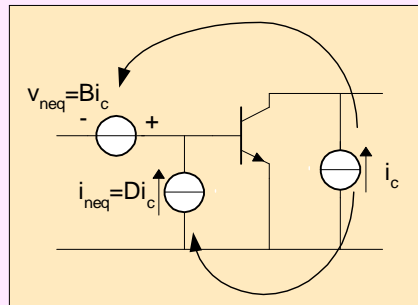
Oefening

$$\begin{pmatrix} \frac{V_T}{V_A} & -\frac{V_T}{I_C} \\ -\frac{I_C}{\beta_F V_A} & -\frac{1}{\beta_F} \end{pmatrix}$$

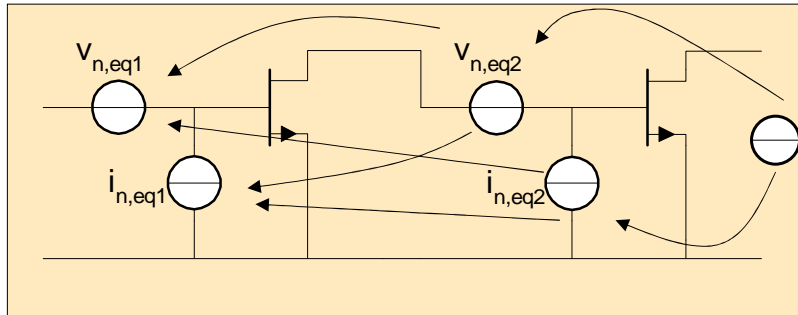
Gegeven ruisbron aan de uitgang van een bipolaire transistor:
 i_c met vermogensdichtheidsspectrum $S_{i_c} = 2qI_C$

Bepaal equivalente bronnen en hun vermogensdichtheidsspectrum

$$\begin{aligned} S_{v_{neq}} &= B^2 S_{i_c} = \left(-\frac{V_T}{I_C} \right)^2 2qI_C = \frac{2qV_T^2}{I_C} = \frac{2qV_T}{I_C} \frac{kT}{q} = \\ &= \frac{4kT}{g_m / 2} = 4kTr_e / 2 \end{aligned}$$

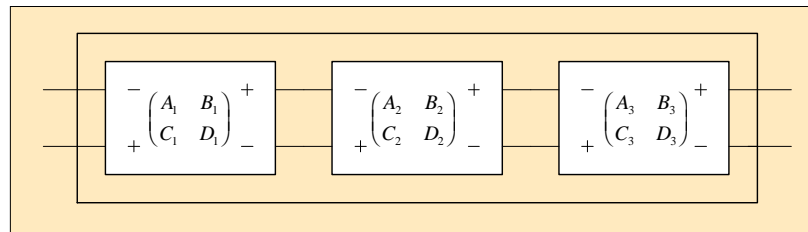
$$S_{i_{neq}} = D^2 S_{i_c} = \left(-\frac{1}{\beta_f} \right)^2 2qI_C = \frac{2qI_C}{\beta_f^2} = \frac{2qI_B}{\beta_f}$$

Dus wanneer A,B,C,D van de eerste trap klein dan ruis tweede en opvolgende trappen verwaarloosbaar!

➔ Eerste trap bepaalt ruisgedrag

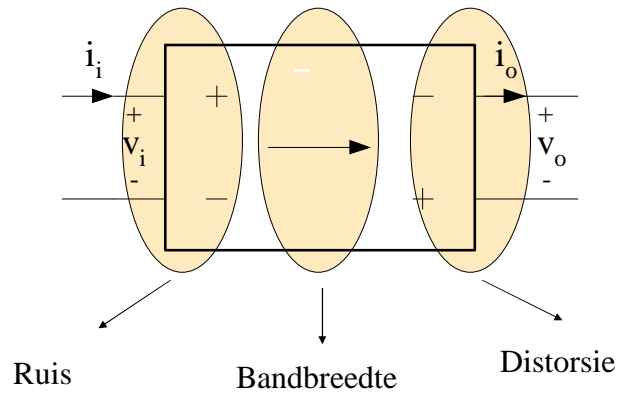
Clipping distorsie

Wanneer A_3, B_3, C_3 en D_3 klein dan clipping distorsie allen bij de uitgangstrap!

Conclusie II

Alle trappen met kleine kettingparameters (CE, CS en Diff.) dan:

A. van Staveren /
W.A. Serdijn

ET2405-d2 / 5^e college

41